

## *Statencommissiestuk*

---

### **Mantelzorg**

---

Advies: ter behandeling in de Statencommissie Cultuur en Welzijn op  
13 juni 2001

### **C-stuk**

Behandeld door mevrouw T. Klaseboer, telefoonnummer (0592) 365687  
Portefeuillehouder: mevrouw G. de Vries-Leggedoor

---

## Inleiding

Recentelijk, in november 2000 hebben provinciale staten twee keer *f* 250.000,--/€ 113.445,05<sup>1</sup> (voor 2001 en 2002) beschikbaar gesteld voor vrijwilligerswerk en mantelzorg. Voor 2001 is hierbij de verdeling gemaakt van *f* 200.000,--/€ 90.756,04 voor een tender Vrijwilligerswerk en *f* 50.000,--/€ 22.689,01 voor mantelzorg. Voor 2002 is op dit moment nog geen verdeling bekend.

Met de voorliggende nota zal een voorstel gedaan worden voor de besteding van het beschikbaar gestelde geld voor mantelzorg. Het betreft in totaal drie projectvoorstellen. Hiervan zijn er twee ingediend naar aanleiding van het symposium Met mantelzorgers om tafel, dat op 16 november 2000 heeft plaatsgevonden in het provinciehuis. Beide projectvoorstellen liggen in elkaars verlengde.

- Het **eerste** projectvoorstel ter realisering van een Drents Platform Mantelzorg is ingediend door een vertegenwoordiging van mantelzorgers, voortkomend uit Contactpunten Mantelzorg. Met de ondertekening van een intentieverklaring, tijdens het symposium op 16 november 2000, zijn mantelzorgers partij in het overleg over zorg en ondersteuning geworden. Hiertoe dienen zij hun vertegenwoordiging goed te regelen en duidelijk en herkenbaar georganiseerd te zijn. Zij willen daarvoor het Drents Platform Mantelzorgers oprichten.
- Het doel van het **tweede** project is het aanbod van zorg en dienstverlening in de provincie Drenthe af te stemmen op de behoefte van mantelzorgers. Deze behoefte is tweeledig: behoefte aan ondersteuning en behoefte aan erkenning als gelijkwaardige partner in de zorg. Het projectplan Om de tafel met mantelzorgers is opgesteld en ingediend door de partijen die op het symposium van 16 november 2000 de (bij projectvoorstel 1 genoemde) intentieverklaring hebben ondertekend. Deze groep bestaat uit een vertegenwoordiging van de mantelzorgers, de RCP, zorgaanbieders en een indicatieorgaan.
- Het **derde** project betreft een nog nader te ontwikkelen project Mantelzorg door jongeren. Jonge mantelzorgers nemen een bijzondere positie in binnen de totale groep mantelzorgers. Onderzocht dient te worden hoe groot deze groep jonge mantelzorgers is, wat hun specifieke behoeften zijn en welk hulpaanbod daarop aansluit.

## Advies

1. *Instemmen met de uitvoering en financiering van het ingediende projectvoorstel Naar een Drents Platform van Mantelzorgers.*
2. *Instemmen met de uitvoering en financiering van het ingediende projectvoorstel Met mantelzorgers om tafel.*
3. *Instemmen met het voorstel om een project Mantelzorg door jongeren te ontwikkelen en te ondersteunen in 2002.*

---

<sup>1</sup> Het in dit schrijven opgenomen bedrag in euro's is bedoeld als gewenningsinformatie. Hieraan kunnen geen rechten ontleend worden.

## Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Bij de projecten Naar een Drents Platform van Mantelzorgers en Om tafel met mantelzorgers is het beoogde maatschappelijke effect de erkenning van de positie van de mantelzorgers door bijvoorbeeld zorgaanbieders, zorgverzekeraar en indicatieorgaan, een goede afstemming van het aanbod van zorg op de behoefte van mantelzorgers en het vergroten van de leefbaarheid. Met dit laatste wordt bedoeld dat de levensvreugde van de mantelzorger wordt vergroot door de resultaten van het project.

Bij het (nog te ontwikkelen) project Mantelzorg door jongeren is het beoogde maatschappelijke effect een verminderde schooluitval, minder jongeren met psychische klachten en vergroten c.q. verbeteren van de leefbaarheid voor deze jongeren.

## Argumenten

In het nieuwe CWZ-beleid wordt als één van de beleidsprioriteiten aangegeven dat vrijwilligerswerk en mantelzorg onmisbaar zijn en gestimuleerd dienen te worden.

1.1./ *De projecten Naar een Drents Platform van Mantelzorgers en Om tafel met mantelzorgers*

2.1. *dragen hieraan bij, want:*

- *de positie van mantelzorgers wordt erkend en versterkt*
- *er wordt rekening gehouden met de behoefte en mening van mantelzorgers*
- *zij worden partij in het overleg over afstemming van zorg en indicatiestelling*
- *het belang van mantelzorg wordt erkend*

3.1. *Het voorgestelde project Mantelzorg door jongeren draagt (indirect) bij aan genoemde beleidsprioriteit, want:*

- *de leefbaarheid wordt verbeterd (d.i. meer levensvreugde)*
- *schooluitval vermindert*
- *psychische klachten verminderen*

## Uitvoering

### Tijdsplanning

- Het project Naar een Drents Platform van Mantelzorgers bestaat uit twee fasen. De eerste fase (uitwerking van het Programma Drents Platform van Mantelzorgers) start in september 2001. Eind 2002 wordt fase I afgerond, waarna fase II (de samenwerking of (gedeeltelijke) aansluiting bij een reguliere organisatie) gestalte krijgt. Fase II valt buiten het bestek van deze subsidieaanvraag.
- Het project Met mantelzorgers om tafel bestaat eveneens uit twee fasen. De eerste fase (opstellen van een plan van aanpak) start in september 2001 en loopt door tot juni 2002. De tweede fase (implementatie van de activiteiten naar aanleiding van het activiteiten- en stappenplan) valt buiten deze subsidieaanvraag.
- In 2001 zal begonnen worden met de ontwikkeling van het project Mantelzorg door jongeren, in samenwerking met betrokken partijen. In 2002 zal het project daadwerkelijk van start moeten gaan. Bij de uitwerking cq. ontwikkeling van het project wordt ook een nadere tijdsplanning gemaakt.

## Financiën

### *Totale kosten*

Project Naar een Drents Platform van Mantelzorgers	f 18.175,--/€ 8.247,46
Project Met mantelzorgers om tafel	f 95.800,--/€ 43.472,14
Project Mantelzorg door jongeren	p.m.

### *Externe kosten*

Project Naar een Drents Platform van Mantelzorgers	n.v.t.
Project Met mantelzorgers om tafel	f 72.000,--/€ 32.672,18
Project Mantelzorg door jongeren	p.m.

### *Kosten voor de provincie*

Project Naar een Drents Platform van Mantelzorgers	f 18.175,--/€ 8.247,46
Project Met mantelzorgers om tafel	f 23.800,--/€ 10.799,97
Project Mantelzorg door jongeren	Budget 2002

Voor alle drie projecten geldt dat de financiële middelen voortkomen uit de bij de algemene beschouwingen 2000 beschikbaar gestelde middelen voor Vrijwilligerswerk en Mantelzorg in 2001 en 2002.

## Monitoring en evaluatie

Bij afronding van de projecten Naar een Drents Platform van Mantelzorgers en Met mantelzorgers om tafel zal in 2002 het aantal formele overleggen (inzake zorg aan cliënten), waarbij de mantelzorger als gesprekspartner aan tafel zit, graadmeter zijn voor het behaalde effect.

Voor het project Mantelzorg door jongeren zal aan de hand van de presentatie van de onderzoeksresultaten worden aangegeven welk uitvoeringstraject gevolgd gaat worden.

## Extern betrokkenen

- Project Naar een Drents Platform van Mantelzorgers: IVOM en mantelzorgers
- Project Met mantelzorgers om tafel: zorgaanbieders, Thuiszorg Icare, zorgverzekeraar, indicatieorgaan, huisarts en mantelzorgers
- Project Mantelzorg door jongeren: contactpunten Mantelzorg, steunpunten Mantelzorg, GG en GD, gemeenten, jeugdhulpverleningsinstellingen, scholen en onderzoeksinstituut

## Communicatie

Beschikking naar uitvoerders project.

## Bijlagen

1. Toelichting

## **Ter inzage in de leeskamer**

1. Projectvoorstel Naar een Drents Platform van Mantelzorgers
2. Projectvoorstel Om de tafel met mantelzorgers
3. Conceptvoorstel project Mantelzorg door jongeren

Assen, 10 mei 2001

Kenmerk: 19/6.14/2001004096

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter

H. Rappa-Velt, griffier

ga.coll.

## TOELICHTING

Op 16 november 2000 vond er in het provinciehuis het symposium Om de tafel met mantelzorgers plaats. Tijdens dit symposium werd een intentieverklaring getekend door mantelzorgers (vierde partij), deelnemende zorgaanbieders, indicatieorgaan en RPCP (derde partij). De gedeelde intentie van de betrokken partijen is dat:

- de zorg in gelijkwaardig overleg met mantelzorgers totstandkomt
- de behoefte van de mantelzorger aan ondersteuning vast deel uitmaakt van de indicatiestelling en het zorgaanbod

Om te (kunnen) komen tot de uitvoering van deze intenties werden er twee, elkaar aanvullende, projectvoorstellen ingediend.

Het **eerste** projectvoorstel ter realisering van een Drents Platform Mantelzorg is ingediend door een vertegenwoordiging van mantelzorgers, voortkomend uit Contactpunten Mantelzorg. Contactpunten worden georganiseerd dóór mantelzorgers. Zij kunnen elkaar vanuit de eigen ervaring van advies dienen of gewoon naar elkaar luisteren. Contactpunten zijn bedoeld als een vorm van lotgenotencontact.

Met de ondertekening van de genoemde intentieverklaring zijn mantelzorgers partij in het overleg over zorg en ondersteuning geworden. Hiertoe dienen zij hun vertegenwoordiging goed te regelen en duidelijk en herkenbaar georganiseerd te zijn. Zij willen daarvoor het Drents Platform Mantelzorgers oprichten.

Het Drents Platform Mantelzorg streeft naar een wettelijke en maatschappelijke erkenning van een gelijkwaardige positie als vierde partij en naar erkenning van de noden en rechten van de mantelzorgers in het brede veld van de zorg. Zij willen aanspreekpunt zijn voor provinciale en lokale overheid en partij in het overleg met zorgverzekeraars, zorgaanbieders en indicatieorganen.

In Drenthe zijn meerdere contactgroepen actief.

Het Drents Platform Mantelzorgers is niet voornemens een blijvende autonome organisatie te worden; het wil zich voornamelijk bezighouden met het realiseren van haar doelen. Het is de bedoeling dat in de loop van 2002 duidelijk wordt of het Drents Platform Mantelzorg zich zal aansluiten bij een bestaande organisatie of dat het een verdergaande vorm van samenwerking zal aangaan na 2002.

Om de gestelde doelen te kunnen bereiken heeft het Drents Platform Mantelzorgers beleidsmatige en secretariële ondersteuning nodig, met name bij het opstellen van verschillende beleidsdocumenten.

Het IVOM zal in nauwe samenwerking met de Landelijke Organisatie Thuiszorgers ook ondersteuning bieden. Deze activiteiten zijn opgenomen in het Werkplan 2001 van het IVOM.

Ondersteuning van dit project is in het bijzonder gericht op organisatie en ondersteuning van de mantelzorgers met als doel als gelijkwaardige partij aan tafel te kunnen zitten met zorgaanbieders, zorgverzekeraars en indicatieorgaan.

In het verlengde hiervan ligt het **tweede** projectvoorstel.

Het projectplan Om de tafel met mantelzorgers is opgesteld en ingediend door de partijen die op het symposium van 16 november 2000 de (bij projectvoorstel 1 genoemde) intentieverklaring hebben ondertekend. Deze groep bestaat uit een vertegenwoordiging van de mantelzorgers, de RPCP, zorgaanbieders en een indicatieorgaan.

Het doel van het project is inhoud te geven aan de rol van de mantelzorgers als gesprekspartner, zodat in het aanbod van zorg en dienstverlening rekening gehouden wordt met de behoefte van mantelzorgers. Deze behoefte is tweeledig: behoefte aan ondersteuning en behoefte aan erkenning als gelijkwaardige partner in de zorg.

Het project bestaat uit twee fasen. Het is de bedoeling dat de projectgroep gaat bestaan uit de voor mantelzorgers meest relevante partijen (zorgaanbieders en indicatieorganen). De mantelzorgers zullen zelf nadrukkelijk partij zijn bij dit project.

Resultaat van de eerste fase zal een plan van aanpak zijn, waarin de gezamenlijke doelen en visie, inzake de afstemming tussen reguliere zorg en mantelzorg, beschreven staan. Tevens zal aangegeven worden hoe gestelde doelen gerealiseerd (geïmplementeerd) kunnen worden en hoe deze implementaties structureel (financieel en organisatorisch) ingebed gaan worden in het reguliere beleid van zorgaanbieders en indicatieorganen. In de loop van 2002 zal bekend zijn hoe deze structurele inbedding er uit gaat zien. De door de projectgroep gevraagde subsidie is bedoeld voor de eerste fase van het project.

In de tweede fase van het project zal de daadwerkelijke implementatie naar aanleiding van het plan van aanpak plaatsvinden. Aangegeven is dat subsidie voor deze tweede fase niet vanzelfsprekend door de provincie wordt verstrekt.

Het **derde** project betreft Mantelzorg door jongeren. Voor dit project willen we gebruikmaken van een deel van de voor 2002 beschikbaar gestelde middelen voor vrijwilligerswerk en mantelzorg.

In de Regiovisie lichamelijk gehandicapten, Toekomst komt iedereen toe, wordt aangegeven dat aandacht voor de vragen van jonge mantelzorgers van groot belang is.

In het project Mantelzorg door jongeren zal het om het volgende gaan. Jonge mantelzorgers nemen een bijzondere positie in binnen de totale groep mantelzorgers. Met jonge mantelzorgers worden jongeren bedoeld, waarvan een ouder of ander gezinslid hulpbehoevend is en waarvoor de jongere (deels) verantwoordelijk is. Onderzocht dient te worden hoe groot deze groep jonge mantelzorgers is, wat hun specifieke behoeften zijn en welk hulpaanbod daarop aansluit. De intentie is om hierbij samen te werken met contact- en steunpunten mantelzorg, GG en GD, scholen, jeugdhulpverlening en gemeenten.

Hierbij zal aansluiting worden gezocht bij onder andere het Steunpunt Mantelzorg Assen, waar men ook bezig is plannen te ontwikkelen in deze richting.

ga.coll.